

IANI
LANGLAEI
IN SENATV BRI-
TANNIÆ CELTICÆ
CONSILIARII,

SEMESTRIA
SENATVSCONSULTIS ET
Observationibus iterum illustrata in hac editione tertia.

A BERNARDO AVVMNO Jurisconsulto.

PARISIIS,
Apud NICOLAVM BVON, via Iacobæa sub signo
D. Claudij, & hominis siluestris.

M. DCXXVI.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

SENATVI BRI-
TANNIÆ CELTICÆ,
IANVS LANGLÆVS IN EODEM
SENATV CONSILIARIVS.

COMMENTARIOS iuris quibus Seme-
strium nomen præfiximus in lucem daturis,
Patres & Collegæ nullum apparatus magis se-
se obiulit vestro nomine, qui oculis vniuf-
cuiusque ad eos aditus pateret. Si enim, sicut
docent optici, mediæ & extremorum ratio
esse debet: hanc mihi vobiscum meo iure potero vindicare, qui
ante duos & viginti annos in hunc ordinem allectus, & ab ini-
tio ferme nascentis senatus, semper vobiscum egi: semper vos te-
stes habui vitæ, iudices actionum. Semestris solus quo domi no-
bis per negotia publica libere licuit aspirare & in otio, philoso-
phari tutissimo, iusta vos manere potuit ignorantia causa. Sed
enim hodierno die istius otij rationes totiusque Semestris propo-
no expendendas nihil eorum omissurus quæ rei domestica cura
& aduersa oculorum valetudo in publicum conferre permise-
rit. Hoc si vobis placuerit tanquam medio illustrato sic extre-
mis luce fulgentibus, nemini displicere posse mihi persuadebo, la-
bores nostros quam unicam spero & expecto mercedem. Neque
enim is sum qui cæco mei amore ductus, quasi maratonijs onu-
stus spoliis, annulo, corona aut alio victoriae premio velim donari

A

IANI LANGLAEI
REGII IN SENATU
BRITANNIAE CELTICAE
CONSILIARII, SEMESTRIVM

B

Liber primus.

DE ADVOCATIS ET
CAUSARVM PATRONIS.

C

Aduocatum non habentibus à Iudice dari oportere.

CAP. I.

ORRIGVNTVR frequenter, non Senatui tantum, verum etiam Prætoribus, aliisque iuridicis, supplices eorum Libelli, qui se Aduocatum non habere, neque inuenire posse conqueruntur, qui suam causam agere, vel defendere velit: quibus subscribi solet, vt qui

D

primū ex causidicis fori eius in quo lis vel agitur, vel agi speratur, rogatus fuerit, patrociniū eorum suscipiat: si modo ab ad-

* De Aduocato) Aduocatus est qui adest reo. Fabius, quibus aduocatur, id est quibus aduocati sumus. Inter aduocatum & Patronū hoc interesse Valla existimat, quod Aduocatus non tantum significet eū qui alterius causā agit, quem proprie Patronum dicimus.

mus. Verum etiam quicumque adest alteri in causa, officij gratia Aduocatus appellatur, etiam si nihil dicat, neque agat, sed tantum paratus sit defendere: Patronus proprie qui agit causam, sed accusati, non accusantis. Cic. Trebatio epist. 14. lib. 7. Quod si scribere solitus es, minus multum iam te Aduocato causa cadent. Iure civili ferè semper Patronus sumitur pro manumisso; tamen Aduocatus & Patronus Iure Gallico, promiscuè usurpantur.

In Aduocatos pecuniae & lucro inhiantes, hæc eleganter Petrus Blesensis epist. 26. Hodie soli auaritia militat Patroni causarum, illud quondam venerabile nomen, & gloriosa professio Aduocati, valetur venalitate, dum miser & perdit ut linguam vendit, lites emittit, matrimonia legitima dissoluit, amicitias rumpit, sepulcrum litium cineres suscitiat, palliones violat, detraclat transactiones, privilegia frangit, & in captivam pecuniae pedicat & retiacula tendens, iura omnia interuertit. & quemadmodum Pertinaci triduo antequam occideretur, visas esse pupillas sine imaginibus quas reddere solent, scribis spartianis, ita Aduocati quibus est lucris præcipua cura, deest vera Virtus in magis.

A